

หมวดที่ ๖

สังคม

A016

☐ พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ช่วยกันพัฒนาถิ่นที่อยู่ของตน คือ ทำถิ่นที่อยู่ให้เป็น “ปฏิรูปเทศ” ทำอย่างไร คือ ทำให้มีสี่ปายะทั้ง ๔ พร้อมบริบูรณ์

อยู่วัด ก็ทำให้วัดเกิดสี่ปายะทั้ง ๔

อยู่บ้าน ก็ทำให้บ้านเกิดสี่ปายะทั้ง ๔

อยู่ประเทศ ก็ทำให้ประเทศเกิดสี่ปายะทั้ง ๔

สี่ปายะทั้ง ๔ ได้แก่

๑. **อาวาส**สี่ปายะ ทำที่อยู่อาศัยให้สบาย ปลอดภัย เจริญตา เจริญใจ มี ถนนหนทางไปมาหากันสะดวก

๒. **อาหาร**สี่ปายะ ปรับปรุงเรื่องอาหารการกิน ตั้งแต่ที่ทำมาหากิน ให้เป็นที่ สะดวกสบาย

๓. **บุคคล**สี่ปายะ มีบุคคล คือ เพื่อนบ้าน มิตรสหาย ให้เป็นที่สบายใจ คือ เป็นคนดี ไว้วางใจได้ และ รักใคร่ปรองดองกันดี

๔. **ธัมมะ** สัปปายะ ได้ธรรมที่สบาย เช่น มีระเบียบแบบแผน มีกฎเกณฑ์
วิธีการ มีกฎหมายปกครอง มีความเที่ยงธรรม มีความยุติธรรม ตลอดจนมี
การศึกษาอบรมในทางที่ดี

☐ จิตที่ห้ามไม่ได้

๑. **อำนาจโลกะ** ขณะโลกอย่าไปห้าม ต้องให้ลดก่อน อยากได้ของ
เขา กลุ่มออกกลุ่มใจต้องเอาให้ได้

๒. **อำนาจโทษะ** กำลังโกรธ กำลังจะต้อย ห้ามไม่ได้

๓. **อำนาจโมหะ** โง่ เง่า เต่า ก็พอจะสอนได้ แต่ถ้าถึงตัวตุน ไม่ต้อง
สอน ดื้อที่สุดจะลงรูตะพีด คนดื้อที่สุดคือ โมหะ ไม่ใช่ โทษะ **จำไว้ เอาดี
ไม่ได้**

๔. **ประสาทกำลังขึ้น** ห้ามไม่ได้ ต้องให้ประสาทลดลงก่อน บางคนจับ
ไม้คัมภีร์ตามงาน อาตมาสังเกตดูนะ พอใครแย่งไม้คัมภีร์เลย นี่ประสาทกำลัง
ขึ้น

๕. **จิตคิดจะไป** ใครอย่าไปห้าม พ่อแม่เลี้ยงลูกได้เฉพาะตัวเท่านั้น
จิตใจลูกเราเลี้ยงได้ไหม จิตใจลูกจะไปกับใครจะบอกไหม เหมือนตัวของ
โยมกับอาตมาด้วย จิตคิดจะไปแล้ว ห้ามไม่ได้เลย ถ้าหากภาวะสู่ความเป็น
ปกติแล้วถึงจะห้ามได้

☐ ท่านไปชุดน้ำกินเสียบ้านเดียว ท่านจะได้อะไรหรือ ชุดบ่อน้ำสาธารณะกินได้
ทุกบ้าน ใครมากก็กิน ใครมากก็ใช้ **ท่านได้บุญมาก** มีถนนส่วนบุคคล ท่านเดินได้
เฉพาะบ้านเดียว ไม่สาธารณะแก่คนทั่วไป ท่านจะได้บุญน้อยมาก มีอานิสงส์น้อย

มาก นี่เปรียบเทียบถวาย เรื่องจริงเป็นอย่างนั้น ทำอะไรให้เป็นประโยชน์ต่อกัน อย่า
หวังกัน เราจะได้มีสมัคพรรรคพวกมากขึ้น ได้พี่น้องมากขึ้น ทำอะไรถึงจะสำเร็จ

☐ แม่คุณหนูหัว มาพูดทำไม ที่วัดเยอะเลย กฎแห่งกรรม หลักกรรมที่มาวัดนี้
อันดับหนึ่ง ครอบครัวไม่มีความสุข **อันดับสอง** ผิดหวังในชีวิต มักเป็นโรค
ทันสมัย **อันดับสาม** ลูกไม่เรียนหนังสือ หลักกรรมอันนี้ทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมไป
ไม่เรียนหนังสือได้ เป็นกรรมของพ่อแม่ที่เร่งรัดลูกจนเกินไป **อันดับสี่** เศรษฐกิจไม่
พอปากพอท้อง เป็นหนี้กันไม่พัก **อันดับห้า** มีแล้วยังไม่พอ ตะเกียกตะกายไป
ยากจน ลำดับหลังนี้พอหายเบลอแล้วก็ปลงตก พอดีขึ้นก็มานั่งกรรมฐาน ตอนนี้
ปัญญาเกิดแล้ว

☐ คนมีบุญวาสนา ต้องมี ๔ อย่าง

๑. ต้องมีกตัญญู
๒. ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ
๓. ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต
๔. ต้องมีความเสียสละ

☐ มะตุ้ม **แข็งนอก** มะกอก **แข็งใน**

แข็งนอก คือ อดทนต่อดินฟ้าอากาศ ลำบากตรากตรำ ก็ทนได้

แข็งใน คือ อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่อคำด่า อดทนต่อคำนิินทา ถ้า
ไม่อดทนอาจพลาดพลั้งได้ แม้เราจะถูกแต่คนอื่นไม่เข้าใจ เราจะเสียหายมากกว่า

☐ **ผู้หญิง** น่าเกลียด คือ **ตามใจตัว**

ผู้ชาย น่ากลัว คือ **ไม่เกรงใจคน**

ผู้หญิง **กลัวไม่สวย** **กลัวสามีทิ้ง**

ผู้ชาย **กลัวแก่**

☐ ท่านเป็นพระประเภทไหน **ไม่ต้องตำหนิต่าน** **ไม่ต้องติเตียนท่าน** แต่ควรตำหนิ พระที่อยู่ในใจของเรา **ว่าเป็นพระแท้หรือไม่** จิตใจเป็นกุศลหรือเปล่า **ไหว้พระแล้ว**

หันมาดูเงาตามตัว สุปฏิบัติ เราเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ **นั่นแหละพระ**

☐ เวลาเกิดมาก็ **“กำมือ”** นี้ของกู ๆ แต่เวลาตายก็ **“แบมือ”** ให้เขารดน้ำ เอาอะไรไปไม่ได้เลย **มาก็กำมือเปล่า** **ไปก็ไปมือเปล่า** แล้วจะไปแก่งแย่ง โกงสมบัติกันทำไม จำไว้ **เงินทองเป็นอสรพิษ** ไม่ใช่ของเราอย่าไปเอง มันจะทำร้ายทีหลัง

☐ สมัยสุโขทัย เรามีพลเมืองประมาณ ๓ ล้านคน แต่มีอาณาเขตกั้นตัน ไทรบุรี เสียมราชู พระตะบอง บ้านพี่เมืองน้องมาแต่ครั้งโบราณก่อนเก่า เพราะคุณสุโขทัยมี **คุณสมบัติ ๔ ประการ**

๑. ชอบก่อสร้าง

๒. ชอบช่วยเหลือกัน

๓. ชอบบงอก คือ ทำจิตให้งอกอารมณดี

๔. ชอบสู้ หนักเอาเบาสู้

☐ คนไทยอายุฝรั่งเขาบ้างไหม อาตมาไปกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เขายังรักษา บ้านโกศापानไว้ขายกาแฟ ที่ลพบุรีพึ่งบ้านโกศापานหมด ไม่ได้อนุรักษ์อะไรไว้เลย **ความรู้ กับ ความคิด นี้ ต่างกันนะ** ความคิดมีสติปัญญาภิเริ่มงาน แต่ความรู้นี้ ไปเป็นลูกจ้างเขา

☐ สมัยก่อน ปู่ ย่า ตา ทวด หลักศาสนาเข้มมาก เป็นหลักฐาน คือ เข้าวัดรักษา อุโบสถในวันพระ เดียวนี้เข้าวัดไม่ใช่ไปรักษาอุโบสถ ไม่ใช่ไปปฏิบัติธรรม แต่ไปทัวร์ บุญ ไปเที่ยวตามวัด ไปหาเรื่องกับพระ ไปติฉินวัดวาอาราม เป็นต้น

☐ **เตรียมตัวก่อนตาย** นึกถึงสังขารไม่เที่ยงหนอ **อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ...** วิธีการทำอย่างไร **โยมอย่าจับให้มันคั้นให้ตาย มัน เปลี่ยนแปลงภาวะได้** เราจะทำการค้า เราจะทำธุรกิจ อย่าจับมันคั้นให้มันตาย นะ นี่มันเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แล้วท่านจะฉลาดในการทำงาน **ต้องรู้จัก ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง**

☐ โยมมารับศีลอุโบสถ ให้อ้าปากรับสักหมื่นหน ให้ศีลสักร้อยครั้ง ก็ไม่ได้ผล ปาก อ้ารับได้ **แต่จิตไม่ยอมรับ** เป็นไปไม่ได้แน่ **ปากรับแล้ว** ยังไปฆ่าสัตว์ **รับ แล้ว** ยังไปเบียดเบียนทรัพย์ **รับแล้ว** ยังไปร่วมประเวณีในสังคมน่าบัดสี **รับแล้ว** ยังไปหลอกลวงโลก หวังเอาลาภเขา พุดเท็จส่อเสียด พุดคำหยาบ พุดเพ้อเจ้อ **รับ แล้ว** ยังไปดื่มสุรายาเมา

☐ อาตมาต้องขอโยมไว้เรื่องหนึ่ง คือ เรื่องความโกรธ ความอิจฉาริษยาใครนี่ ไม่ดี หรอก

☐ อันนี้เอาตามขอแทรกไว้ตรงนี้ว่า **เวลาไปมีเรื่องกับใคร อย่าใช้ความโกรธ** เราต้องดูว่า เขามีผู้ใหญ่คอยคุมอยู่หรือเปล่า เราต้องเข้าไปให้ถึงคนใหญ่ ไปบอกเขา มีเรื่องกับลูกเขา เขามีพ่อแม่ ก็ต้องบอกพ่อบอกแม่เขาให้รู้เอาไว้ จะได้ห้ามปรามไม่ให้เขามีเรื่องอีก ต้องเข้าไปให้ถูกตามช่องจึงจะได้

☐ มัชฌิมาปฏิปทาปานกลาง คือ มรรค ๘ ทำความเข้าใจอย่างนี้ดีกล่า ถ้าโยมไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดวินัย แต่ทำตัวไม่เหมาะสม จะเสียหายร้ายแรง แต่กฎหมายทำโทษไม่ได้ วินัยทำโทษไม่ได้ก็จริง แต่ตัวเองไม่เหมาะสม เข้ากับใครไม่ได้ ตรงนี้เสียหายมาก และทำอะไรไม่สำเร็จแน่นอน คิดว่าตัวเองดี ไม่ใช่เลยนะ

☐ ขอทานหรือพวกชี้เหล่าเมายา มาขอสตางค์ ขอให้ให้เขาไป อย่าไปหวง อย่าไปไล่ **เราให้ เราก็ได้บุญ ส่วนเขาจะเอาไปทำอะไร ก็เรื่องของเขา** จบทาน (สตางค์) ของเรารู้ว่า อิหังเม อิหามัง อาสวัคชยาวะหัง นิพพานังโหตุ

☐ พระพุทธเจ้านำศีลไปพัฒนาด้าน พัฒนาจิต หรืออะไรก็ตาม บ้านเมืองสะอาดหมด ประชาชาติก็สามัคคีกัน เกล็ดกระผมไปยุโรปมา ๕ ประเทศ ไม่มีขยะมูลฝอย ดูแม่น้ำลำคลองสะอาดหมด เราชาติศีลกัน ถึงได้สกปรกสกปรกแบบนี้ มั่งง่าย มั่งได้

☐ **พระกำลังสวดมนตร์** เป็นมหามงคล กลับเอาเหล่ามากิน **โยมเป็นชาวพุทธอย่าทำเลย** ขอบิณฑบาตเถอะ ขอฝากไปบอกลูกหลานอย่าทำเลย

☐ อารมณ์ดี จิตใจสบาย แม่เมตตาให้ใครก็ได้ตลอดเวลา แม้แต่ขณะขับรถ อโหสิกรรมก่อนค่อยแม่เมตตา ก็คือ ไม่โกรธไม่เกลียดใคร ไม่ริษยาใคร

☐ คนแปลว่าปัญหา คนแปลว่ายุ่ง คนแปลว่าสับสน เราอยู่กันมากก็สับสนมาก มีปัญหา มาก แต่ก็ให้อภัยกัน

☐ ถึงเขาจะกินเหล้า เมายา คบไว้ได้ แต่ ไม่ได้คบเอามาไว้ในใจ **เขาจะกินเหล้าก็เรื่องของเขา แต่เราอย่าไปกินก็แล้วกัน** จำวางต้องมิกองเชียร์ จำไว้

☐ ให้อาหารกาย แต่ไม่ให้อาหารใจ ออกกำลังกาย แต่ไม่ออกกำลังกาย ไม่รดน้ำที่ใจ อดทนก็ไม่ได้ โกรธคนนั้นเกลียดคนนี้

☐ **คนเราก็เช่นเดียวกัน** มีหนามบ้างไม่มีหนามบ้าง หนามแหลมใครเสียมมะนาวกลมเกลี้ยงใครไปกลิ้ง ... **ถ้าไม่มีหนามทำอะไร** ก็ต้องเสียม ต้องสอน **ต้องสอน ต้องเสียม** มันถึงจะแหลม

☐ ไม่ใช่นี้จะทำก็ทำ นี้จะพูดก็พูด ไม่มีหยุดกันเลย นี้จะพูดก็ล้ามป้าม หละหลวมหละหละหละไหล ท่านจะเสียหายต่อภายหลัง จะไม่มีใครช่วยท่านได้ แต่ประการใด

☐ **พวกนครศรีธรรมราชมีสติปัญญา** ทำเครื่องถมลายทองมากมาย กายกอง ร้อนถึงพระเจ้ากรุงจีนมาขอดูงาน แล้วจำเอาไปใช้หมด คนนครศรีธรรมราชกลายเป็นกฏแห่งกรรม ไม่ได้ติดตามประเพณี และ ปู่ ย่า ตา ยาย ให้เงินไปหมด เลยเราเข้าใจว่า เครื่องถมลายทองมาจากเมืองจีน **แท้จริงแล้วมาจากเมืองไทย**

☐ นกยูงมีแววที่หาง ผู้หญิงมีแววที่ตา ผู้ชายมีแววที่หน้าผาก (โหงวเฮ้ง)

- ☐ เศรษฐกิจ ตก อย่าให้กำลังใจตก ยากเจ็ดที ดีเจ็ดหน **อย่าท้อแท้**
  - ☐ รู้จักกัน ดีกว่าไม่รู้จักกัน รำวงต้องมีกองเชียร์ คนเราต้องมีระบบออกเสียง
  - ☐ **คนดี** ต้องมีศีลห้า **คนบ้า** ต้องกินเหล้า ... ถ้ายังดื่มสุรายาเมาอยู่ ก็เป็นมนุษย์ไม่ครบ
  - ☐ **อธิษฐานจิต** ตัวนี้ หมายความว่า รับผิดชอบหน้าที่และภาระงาน **อย่าทิ้ง** งานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ
  - ☐ ไปเปลี่ยนนิสัยคนไม่ได้ ต้องให้เขาเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนนิสัยคน เจ้าตัวต้องเป็นคนเปลี่ยนแปลง
  - ☐ เอาจายไปช่วย เอาใจไปช่วย เอาปัญญาไปช่วย ก็เป็นการทำบุญโดยไม่ต้องใช้สตางค์ได้เหมือนกัน
  - ☐ **ต้อนรับ** - เชิญเข้ามา
  - รับ** - รับรองตามฐานะ
  - ขับ** - อะไรที่เกะกะขวางหูขวางตาก็เอาออกไปเสีย
  - สู้** - อาการการกินไม่พอกก็เอาหน้าสู้เข้าไว้ สู้หน้าอย่าทิ้งแขก
- เดี่ยวอาหารก็เสร็จ

